

Az informatikaszolgáltatás követelményrendszere

Szabvány a szolgáltatásmenedzsmentre (BS 15000)

Az itSMF Magyarország első éves konferenciája
Budapest, 2005. március 17.

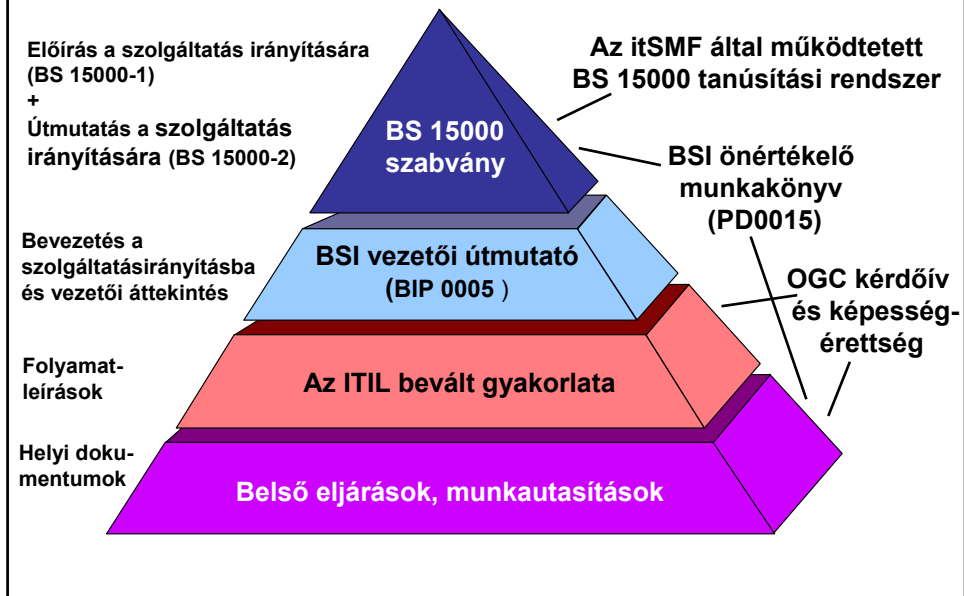
Krauth Péter

Probléma és megoldás

- Az ITIL az IT-szolgáltatásmenedzsmentn vliágszerte de facto elfogadott, bevált gyakorlatává vált
- Hivatalos szabvány hiányában azonban a bevált gyakorlatot alkalmazó szervezetek nem tudták bemutatni e képességüket
- A BSI ebből kiindulva határozta meg az IT-szolgáltatásmenedzsment követelményeit (**BS 15000-1**)
- A BS 15000 nem tartalmazza formálisan az ITIL-t, de
  - szoros összhangban van az ITIL folyamatmodelljével, és
  - bizonyos pontokon kiegészíti azt;
  - az ITIL részletes információt és útmutatást ad a BS 15000 által lefedett témakörökre

BS 15000 és ITIL kapcsolata

A szabvány története

2000: A BS 15000 első kiadása

- Novemberben jelent meg egy korábbi kiadványon alapján (DISC PD0005:1998)

2001: Kísérleti alkalmazások

2002: A jelenlegi BS 15000-1 kiadása

- az első kiadás korai alkalmazói tapasztalatainak figyelembe vételével

2003: Végleges kialakítás

- kiegészül egy útmutatóval (BS 15000-2)
- létrehozzák a kapcsolódó tanúsítási rendszert (itSMF)

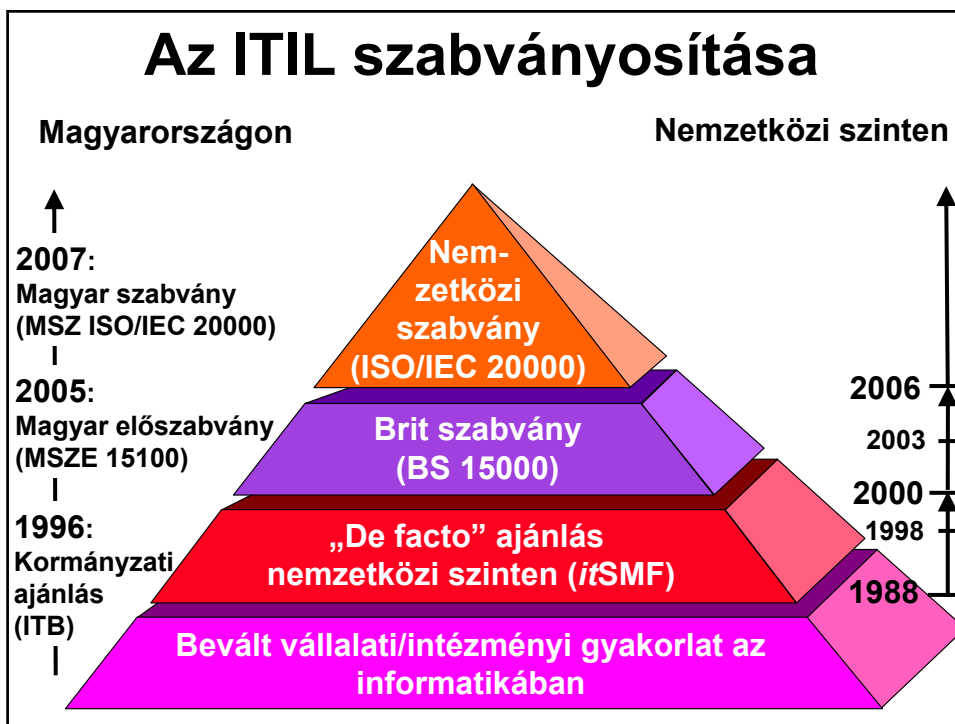
2004: Kezdeti lépések

- kezdeti tanúsítások (9: India, Nagy-Britannia, Németország, Magyarország)
- Az Ausztrál Szabványügyi Testület elfogadja nemzeti szabványként (AS8018)
- Nemzetközi szabványosítás elindítása gyorsított eljárással (ISO/IEC 20000)

2005: A használat terjedése

- a tanúsítások felgyorsulása (7/Q1:India, Nagy-Britannia, Németország, Spanyolország, USA) az első negyedévben
- A Magyar Szabványügyi Testület elfogadja nemzeti előszabványként (MSZE 15100) és az IHM támogatásával áprilisban megjelenteti.

Az ITIL szabványosítása

BS 15000 szerint tanúsított szervezetek / 1

	Szervezet	Tanúsítás időpontja	Tanúsító	Ország
1.	Hewlett-Packard GlobalSoft Ltd	2004. február 27.	KPMG	India
2.	Wipro Technologies Global Command Centre	2004. február 27.	DNV	India
3.	CSC Computer Sciences Ltd	2004. április 6.	LRQA	Nagy-Britannia
4.	Siemens Business Services GmbH & Co	2004. augusztus 26.	DQS	Németország
5.	IBM UK Ltd (MOD LITS Service Delivery)	2004. november 2.	DNV	Nagy-Britannia
6.	Exel plc	2004. november 5.	BVQI	Nagy-Britannia
7.	Securicor Justice Services Ltd	2004. november 9.	LRQA	Nagy-Britannia
8.	SAIC Ltd	2004. november 15.	LRQA	Nagy-Britannia
9.	ING Service Centre Budapest	2004. november 30.	DNV	Magyarország
10.	HCL Comnet Ltd	2005. január 3.	DNV	India
11.	CSG Computer Service GmbH	2005. január 5.	DQS	Németország
12.	T-Systems ITC Services Espana SAU	2005. január 16.	DQS	Spanyolország
13.	Northrop Grumman Information Technology Ltd	2005. január 25.	LRQA	Nagy-Britannia
14.	Yell Limited	2005. február 7.	KPMG	Nagy-Britannia
15.	Tata Iron and Steel Company Ltd - Information Technology Services	2005. február 15.	STQC	India
16.	Affiliated Computer Services Inc	2005. március 10.	KPMG	USA
17.	+ 1 meg nem nevezett szervezet			

BS 15000 szerint tanúsított szervezetek / 2

Tanúsítás időpontja	
2005Q1	7
2004Q4	5
2004Q3	1
2004Q2	1
2004Q1	2

Ország	
Nagy-Britannia	7
India	4
Németország	2
Magyarország	1
Spanyolország	1
USA	1

Tanúsító	
DNV	4
LRQA	4
KPMG	3
DQS	3
BVQI	1
STQC	1

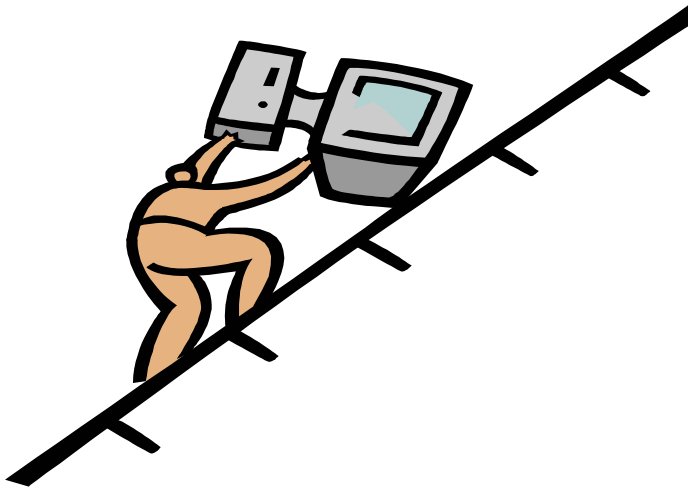
www.bs15000certification.com

A követelmények / 1

- A szolgáltatásnak kell, hogy legyen **irányítási rendszere!**
  - A vezetés felelőssége
    - Politikák, célok, tervek
    - Ügyfélkövetelmények azonosítása és törekvés az ügyfelek elégedettségére
    - Erőforrások biztosítása az informatikaszolgáltatáshoz
  - Dokumentálás
    - Politikák és tervek (pl. szolgáltatásfejlesztési terv)
    - Szolgáltatás (pl. szolgáltatási megállapodások)
    - Folyamatok és eljárások
    - A végrehajtás és ellenőrzés feljegyzései
  - Felkészültség, tudatosság és képzés

Cél: a politikákra is kiterjedő, valamint működési kereteket biztosító irányítási rendszer fenntartása, amely lehetővé teszi a teljes informatikaszolgáltatás hatékony irányítását, illetve megvalósítását.

Informatika: küzdelem az elemekkel?

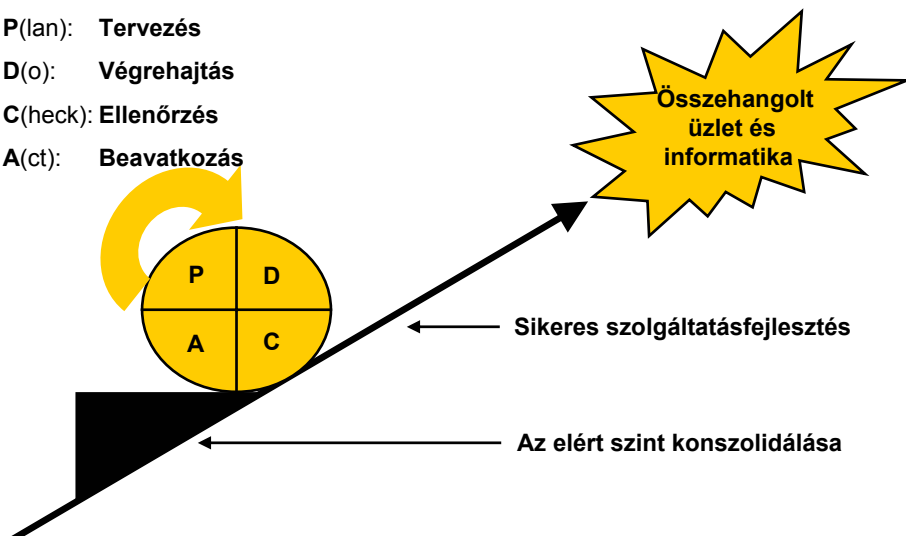
A folyamatos fejlesztés filozófiája: végtelen történet

P(lan): Tervezés

D(o): Végrehajtás

C(heck): Ellenőrzés

A(ct): Beavatkozás

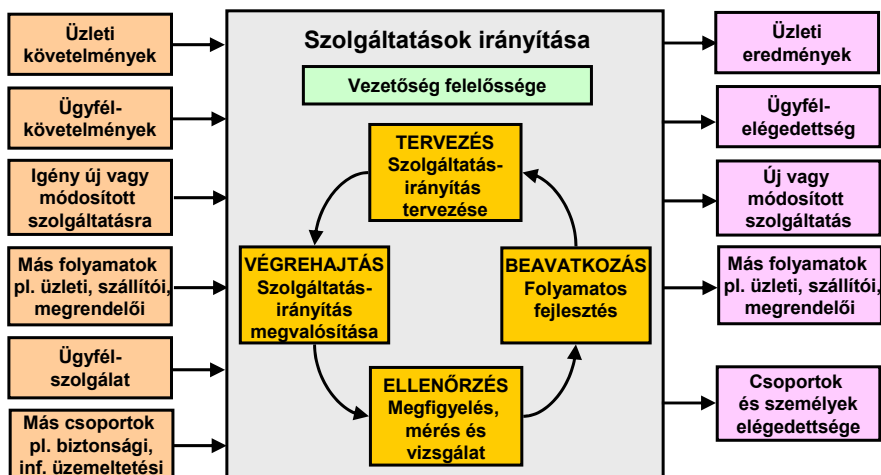
A követelmények / 2

- Meg kell tervezni és meg kell valósítani a szolgáltatás irányítását (**PDCA**-val összhangban)!
1. A szolgáltatásirányítás tervezése (TERVEZÉS)
  2. A szolgáltatásirányítás megvalósítása és a szolgáltatások nyújtása (VÉGREHAJTÁS)
  3. Megfigyelés, mérés és vizsgálat (ELLENŐRZÉS)
  4. Folyamatos fejlesztés (BEAVATKOZÁS)

Cél:

1. a szolgáltatásirányítás megvalósításának és végrehajtásának megtervezése;
2. A szolgáltatásirányítási célok és tervek megvalósítása;
3. a szolgáltatásirányítási célok megvalósulásának és a tervek teljesülésének nyomon követése, mérése és vizsgálata;
4. javítani a szolgáltatás nyújtásának és irányításának eredményességét és hatékonyságát.

BS 15000 és a PDCA-ciklus

A követelmények / 3

- Az új vagy megváltozó szolgáltatásokat tervezni kell és ennek megfelelően kell megvalósítani!
  - A **változáskezelés** segítségével kell a változásokat koordinálni és jóváhagyni tekintettel a következőkre:
    - A személyzet képzése
    - Áthelyezések
    - Kommunikáció és a felhasználók képzése
    - A támogatott technológia változása
    - A szolgáltatás formális beszüntetése

Cél: biztosítani, hogy az új vagy megváltozott szolgáltatások mindig a megfelelő költség és szolgáltatásminőség mellett legyenek nyújthatók és irányíthatók.

A követelmények / 4

- A szolgáltatás irányítására **folyamatokat** kell működtetni!
  - **Szolgáltatásbiztosítási** folyamatok (Service Delivery)
  - **Kapcsolattartási** folyamatok (Relationship)
  - **Megoldási** folyamatok (Resolution)
  - **Állapotfelügyeleti** folyamatok (Control)
  - **Kiadási** folyamat (Release)

BS 15000 folyamatai

BS 15000 és ITIL kapcsolata

BS 15000	ITIL
Incidenskezelés	Incidenskezelés
Problémakezelés	Problémakezelés
Konfigurációkezelés	Konfigurációkezelés
Változáskezelés	Változáskezelés
Kiadáskezelés	Kiadáskezelés
Üzleti kapcsolat kezelése	Szolgáltatási szint biztosítása/Ügyfélszolgálat
Szállítókezelés	Szolgáltatási szint biztosítása
Szolgáltatási szint biztosítása	Szolgáltatási szint biztosítása
Kapacitásbiztosítás	Kapacitásbiztosítás
Szolgáltatás folytonosságának és rendelkezésre állásának biztosítása	Folytonosságbiztosítás Rendelkezésre állás biztosítása
Szolgáltatásjelentés	<i>(beépítve minden folyamatba)</i>
Információvédelem biztosítása	Rendelkezésre állás biztosítása <i>(részben)</i>
IT-szolgáltatás költségvetése és számvitele	Pénzügyi irányítás <i>(költségterhelés nélkül)</i>

A követelmények / 4a

Szolgáltatási szint biztosítása

- **Cél:** *szolgáltatási szintek definiálása, a szolgáltatási szintekről történő megállapodás, továbbá azok nyilvántartása és kezelése*

Szolgáltatásjelentés

- **Cél:** *egyeztetett, jól időzített, megbízható és pontos jelentések készítése a kellő tájékozottságon alapuló döntéshozatal és a hatékony információáramlás érdekében.*

Rendelkezésre állás és szolgáltatásfolytonosság biztosítása

- **Cél:** *annak biztosítása, hogy az ügyfelek felé vállalt kötelezettségeket minden körülmények között teljesíteni lehessen.*

Informatikaszolgáltatás költségvetése és számvitele

- **Cél:** *a szolgáltatás költségeinek tervezése és elszámolása.*

A követelmények / 4b

Kapacitásbiztosítás

- **Cél:** *annak biztosítása, hogy a szervezet mindenkor elegendő kapacitással rendelkezzen az üzletvitel megállapodás szerinti – jelenlegi és jövőbeli – igényeinek kielégítésére.*

Információvédelem biztosítása

- **Cél:** *hatékony információvédelem minden szolgáltatási tevékenységben.*

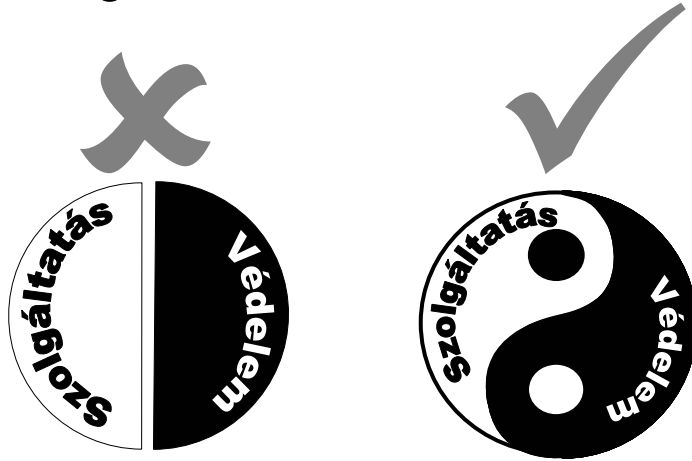
Üzleti kapcsolat kezelése

- **Cél:** *az ügyfél – és üzleti szempontjainak – megértésére alapozva jó kapcsolatokat létesíteni és tartani fenn a szolgáltató és az ügyfél között.*

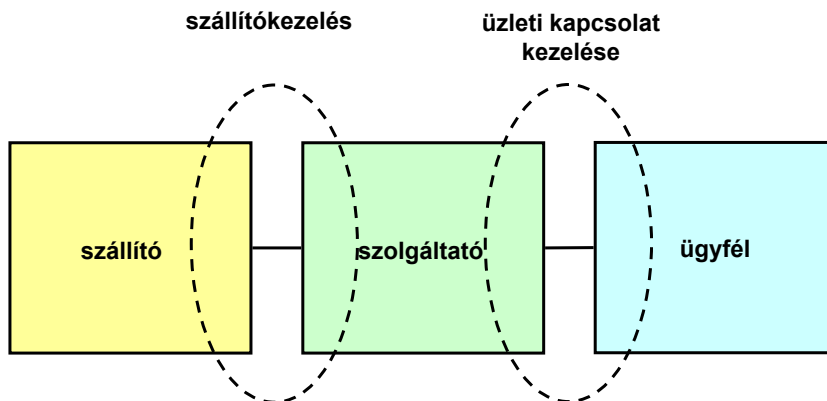
Szállítókezelés

- **Cél:** *külső szállítók kezelése zökkenőmentes, minőségi szolgáltatások nyújtása érdekében.*

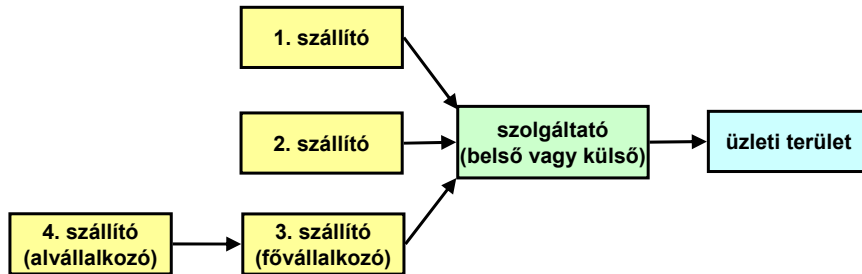
Szoros kapcsolat az informatika szolgáltatása és védelme között

Kapcsolattartási folyamatok

A szolgáltatás beszállítói lánc

A követelmények / 4c

Incidenskezelés

- **Cél: helyreállítani** a megállapodás szerinti szolgáltatást az üzletvitel számára amilyen hamar csak lehetséges, illetve válaszolni a **szolgáltatáskérésekre**.

Problémakezelés

- **Cél: minimalizálni** az üzletvitel fennakadását a szolgáltatási incidensek okainak **megelőző** jellegű feltárásával és elemzésével, és kezelni a problémákat egészen lezárásukig.

A követelmények / 4d

Konfigurációkezelés

- **Cél:** meghatározni és ellenőrizni a **szolgáltatás és az infrastruktúra** komponenseit, és pontos konfigurációs információkat vezetni róluk.

Változáskezelés

- **Cél:** annak biztosítása, hogy minden változtatás kiértékelése, jóváhagyása, bevezetése és felülvizsgálata **ellenőrzött keretek** között történjen.

Kiadáskezelés

- **Cél:** egy adott kiadást alkotó egy vagy **több változtatás** átadása, terjesztése és nyomon követése az üzemi környezetben.

BS 15000 és COBIT

Planning and Organization

- PO1 Define a strategic IT plan
- PO2 Define the information architecture
- PO3 Determine the technological direction
- PO4 Define the IT organization and relationships
- PO5 Manage the IT investment
- PO6 Communicate management aims and directions ✓
- PO7 Manage human resources
- PO8 Ensure compliance with external requirements
- PO9 Assess risks ✓
- PO10 Manage projects + (PRINCE2)
- PO11 Manage quality ✓

Acquisition and Implementation

- AI1 Identify automated solutions
- AI2 Acquire and maintain application software
- AI3 Acquire and maintain technology infrastructure
- AI4 Develop and maintain IT procedures ✓
- AI5 Install and accredit systems ✓ **kiadáskezelés**
- AI6 Manage changes ✓ **változáskezelés**

Delivery and Support

- DS1 Define and manage service levels ✓
- DS2 Manage third-party services ✓
- DS3 Manage performance and capacity ✓
- DS4 Ensure continuous service ✓
- DS5 Ensure system security ✓
- DS6 Identify and allocate cost ✓
- DS7 Educate and train users ✓
- DS8 Assist and advise customers ✓
- DS9 Manage the configuration ✓
- DS10 Manage problems and incidents ✓
- DS11 Manage data +
- DS12 Manage facilities +
- DS13 Manage operations +
- + **konfigurációkezelés**
- Monitoring**
- M1 Monitor the processes ✓
- M2 Assess internal control adequacy
- M3 Obtain independent assurance
- M4 Provide for independent audit

BS 15000 és eSCM

	eSCM-SP v2	BS 15000-1:2002
Célközönség	IT-alapú kiszervezett szolgáltatások szolgáltatói	Szolgáltató szervezetek
Célkitűzés	Kiépíteni és fejleszteni a szolgáltatók képességeit a megrendelők igényeinek teljesítésére a teljes életcikluson keresztül	Bevált ipari gyakorlat leírásának megfelelni az IT-szolgáltatásmenedzsment folyamatok terén.
Méret	84 tevékenység 10 területen	21 fejezet
Tartalom	10 képességterület, 5 szint 4 életciklus-fázis: folyamatos, indítás, szállítás, befejezés	13 fejezet a szolgáltatásmenedzsmentre vonatkozóan 8 fejezet a tervezésre és szervezetre (politika és keret) -Irányítási rendszer (3) -Tervezés és megvalósítás (5)
Elismertség	Tanúsítás a Carnegie Mellon egyetem által 4 képességi szint valamelyikére (>1)	Tanúsítás regisztrált, BS 15000-1:2002 szerinti tanúsító szervezetek által
Elérhetőség	http://itqsc.cs.cmu.edu/escm	http://bsonline.techindex.co.uk

Magyar előszabványok

Informatikaszolgáltatás: **MSZE 15100**

- A BS 15000 magyar változata
- **2005. április 1-től** az MSZT szabványboltjában megvásárolható
- **MSZE 15100-1**, 26 oldal, nettó ár: **3150 Ft**
- **MSZE 15100-2**, 40 oldal, nettó ár: **3960 Ft**
  - Papír változat: nettó ár + 15%
  - PDF-változat: nettó ár + 25%

BS 15000 alapján nemzetközi szabvány
készül: **ISO/IEC 20000:2006**

Magyar előszabványok

Információvédelem: **MSZE 17799-2**

- A BS 7799-2 magyar változata
- **2004. december** óta az MSZT szabványboltjában megvásárolható
- **MSZE 17799-2**, 55 oldal, nettó ár: **4870 Ft**
- **MSZ ISO/IEC 17799**, 86 oldal, nettó ár: **5960 Ft**
  - Papír változat: nettó ár + 15%
  - PDF-változat: nettó ár + 25%

**BS 7799-2 alapján nemzetközi szabvány
készül: ISO/IEC 24743:2006**